

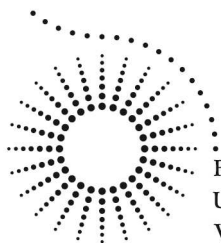
Ústav světových dějin

Posudek oponenta diplomové práce

Nevrkla, Lukáš, První britská žádost o vstup do EHS a její odraz v britském tisku (1961-1963): Příspěvek k dějinám Velké Británie ve 20. století, FF UK v Praze, Praha 2011, 151 stran rkp.

Lukáš Nevrkla se rozhodl analyzovat první žádost Velké Británie o vstup do EHS a její odraz v britském tisku. Po druhé světové válce sice Winston Churchill mluvil o Spojených státech evropských, Británie však měla stát mimo toto společenství. Britský postoj se změnil na konci padesátých a na začátku šedesátých let v důsledku procesu dekolonizace a slábnoucí ekonomiky Velké Británie. Jak správně Nevrkla v první kapitole uvádí, „třebaže šterlinková zóna stále fungovala jako jisté pojítko, Commonwealth, jehož členské státy si již delší dobu budovaly vlastní průmyslovou základnu, již nenávratně pozbyl charakteru dřívějšího impéria a přestal být jednotnou ekonomickou jednotkou...“ Přelomovým dokumentem pro podání žádosti do EHS se stal pamflet ministerského předsedy Harolda Macmillana nazvaný *Britain, the Commonwealth and Europe* z roku 1962, v němž ministerský předseda shrnul důvody, proč se měla Velká Británie stát součástí sjednocené Evropy.

Autor svoji práci rozdělil do pěti kapitol. První kapitola se zaměřuje na podání první britské žádosti o vstup do EHS a její reflexi v britském tisku. Na začátku Nevrkla analyzuje pamflet *Britain, the Commonwealth and Europe*. Dále se věnuje britskému pravicovému euroskepticismu – především euroskeptickému pamfletu nazvanému *Britain, not Europe; Commonwealth before Common Market*, který sestavil R. Hugh Corbet. Jak správně diplomant uvádí, britští euroskeptici měli strach, že vstup Británie do EHS „umožní Spojeným státům... prosadit v Commonwealthu vlastní ekonomický vliv...“ Kritika britského „ucházení se“ o členství ve společném trhu se soustředila také na vysoká cla uvalená na

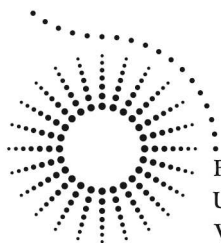
Ústav světových dějin

zemědělský dovoz. V dalších podkapitolách se autor věnoval analýze reflexe britské žádosti v Labouristické straně. Ta se totiž ke vstupu do EHS stavěla poměrně kriticky.

Druhá kapitola analyzuje postoj britské Liberální strany, která se stavěla ke vstupu do EHS nejpozitivněji, problém ale představoval fakt, že její postavení v parlamentu bylo na počátku šedesátých let 20. století poměrně slabé. Přesto Nevrkla uvádí, že si liberálové stále uchovávali ve společnosti silný intelektuální vliv. Mezi hlavní důvody proč tomu tak bylo, diplomant uvádí vliv týdeníku *The Observer*, který přinášel politické zpravodajství o dění v Bruselu, které pak pronikalo i do dalších novin. Nevrkla bohužel tuto tezi dále nerozvádí, a proto se nabízí otázka, jak tyto zprávy například komentovaly konzervativní noviny, které měly mnohem větší vliv. Jako další důvod vlivu liberálů diplomant uvádí univerzitní liberální kluby. Ty neměly podle mého názoru tak velký dopad na obyčejné Brity. Zcela se pak ztotožňuji s názorem, že i když liberálové dosáhli jistých úspěchů, „vypluly na povrch také jasné limity, které s sebou v britském prostředí nesla proevropsky orientovaná politika, a mnohé ambice liberálních politiků zůstaly nenaplněny.“

Třetí kapitola analyzuje veřejnou debatu o „evropské otázce“ ve Velké Británii od listopadu 1961 do června 1962, dále britsko-francouzskou vojenskou spolupráci na přelomu let 1961-1962, britské pacifistické skupiny nebo kampaň za jaderné odzbrojení. Autor se zaměřil i na analýzu zpráv v týdeníku *Peace News*, který již od počátku zaujímal kritická stanoviska ke vstupu Británie do EHS. Nevrkla zde uvádí zajímavý fakt, že týdeník na jedné straně vyvolával obavy z masového přílivu migrantů z Evropy a na druhé straně kritizoval EHS jako podnik s rasistickým pozadím (s. 66). Poslední dvě kapitoly analyzují neúspěšné jednání o vstupu Velké Británie do EHS, postoj veřejnosti a reflexi bruselské krize v britském tisku.

Na závěr svého posudku bych chtěl poznamenat, že Nevrkla napsal výtečnou práci, založenou na velkém množství vydaných pramenů a novin. Celkovým výsledkem je tak velmi kvalitní analýza postoje britského tisku a veřejnosti k EHS, která v našem prostředí dosud

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav světových dějin

nebyla zcela uspokojivě zpracována. Diplomovou práci Lukáše Nevrkly **doporučuji** k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **v ý b o r n ě**

V Praze 12. září 2011

PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK v Praze